

Vandmærker

Af Nelly Kristensen

Vandmærker er en af de måder man kan sikre frimærkerne mod forfalskninger på. I Danmark er der vandmærker i alle frimærker der blev udgivet indtil 1933.

Hvordan du kan se vandmærkerne, kommer vi tilbage til senere. Men oftest kan de ses, ved at holde frimærket op imod lyset og se igennem bagsiden.

Der er i de mange år blevet brugt fire forskellige vandmærker og det er dem du kan se i fig.1. I AFA-Kataloget er vandmærke forkortet til Vm efterfulgt af et romertal.

På hvilke frimærker findes vandmærkerne?

Vm I:
I de kvadratiske skillingmærker, samt i visse to-farvede, men de er yderst sjældne.

Vm II:
I ganske få af de kvadratiske skillingmærker, men ellers i de tidligste rektangulære frimærker ca. 1864-1901.

Vm III:
I de rektangulære frimærker fra 1901-12.

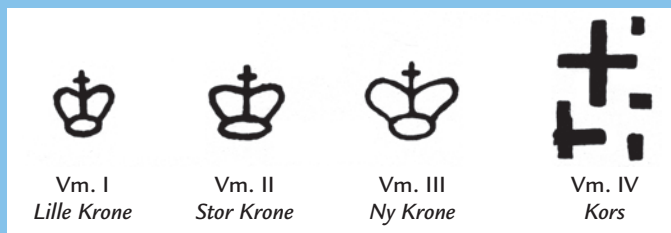

Fig.1.

Vm IV:
I alle frimærker fra 1913-33.

de opdaget, at også korsvandmærkningen kunne være omvendt. Først blev opdagelsen ikke taget alvorlig, men nu har selv AFA-Katalogerne taget det med i AFA-Special fra 1995, og senere hævdelser.

Der er to måder, at se på vandmærket, om det er retvendt eller spejlvendt, se fig.3.

Sådan ser du vandmærker

Nogle gange er vandmærkerne så tydelige, at hvis man ser på frimærket fra bagsiden og holder det op mod lyset, så kan man se vandmærket.

Andre gange må man bruge hjælpemidler. Man kan købe en

Omvendte/spejlvendte vandmærker

De papirark der blev fremstillet til frimærkerne, blev lavet for de førstes vedkommende, et ark ad gangen, og for de senere i ruller, som blev skåret op i ark på fabrikken. Hvert ark blev håndsorteret og kontrolleret for fejl eller pletter. Det betød at arkene blev vendt og drejet og lagt i en bunke. Derved blev arkene tilfældigt lagt og der er således mulighed for at finde hele 4 forskellige variationer af vandmærkerne.

Men der findes også ark hvor en enkelt krone er vendt på hovedet efter reparation.

Det er nemt at se om en krone står på hovedet, det er straks meget sværere at se om den er spejlvendt. Her er det kun ekspertene der kan se det. Eller hvis man har noget af arkranden at se på, fordi her var der en vandmærke-tekst (se fig.2.). De omvendte vandmærker er de dyreste og sjældneste.

Korsvandmærker

I over 50 år var der ingen der hav-

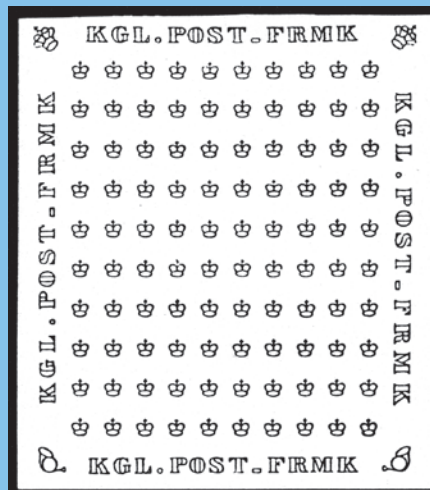
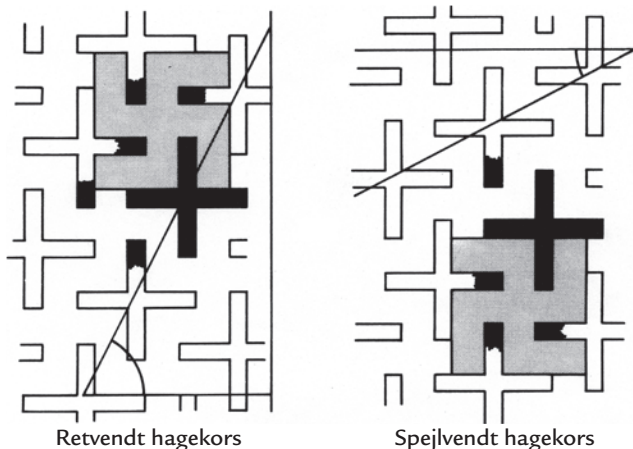

Fig.2.

1. måde: Hagekors

2. måde: Nabokors

Se på, hvordan grenene på 2 eller 4 nabokors mødes (de sort markerede grene). Sidder korset over topgrenen til højre er vandmærket retvendt, sidder korset til venstre er det spejlvendt.

Fig.3.

vandmærkesøger, der består af noget blæk i en plastfolie og en lille rulle. Den kan kun anbefales, hvis man har mange mærker, der skal ses efter vandmærker. Blækket tørrer nemlig ud og så skal man købe en ny.

En billigere løsning består i at man køber en lille sort skål, en vandmærkeskål, se fig.4. Dertil skal man bruge en vatpind og en flaske rensed benzin; *PAS PÅ: benzin er brandfarlig, så lav ikke dette ved et bord med stearinlys, eller hvis*

der er nogen der ryger i nærheden. Har du en vandmærkeskål hældes en lille smule rensed benzin op i skålen, eller man dypper vatpinden ned i rensed benzin. Læg nu mærket du vil undersøge ned i skålen med bagsiden opad. Dup lidt rensed benzin på mærket og nu vil du kunne se vandmærket, hvis der er et i frimærket. **HUSK** at sætte låget på flasken med rensed benzin med det samme.

Fig.4.

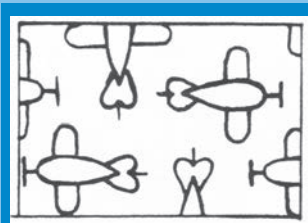
Hvorfor se efter vandmærker?

Der er flere gange udgivet det samme frimærke på forskellige tidspunkter, og den eneste måde at se forskel på mærkerne er ved at finde vandmærket.

Det kan også betyde noget for, hvor meget frimærket er værd. Hvis du har et AFA Danmark Katalog kan du f.eks. slå op på nr. 78 og 80. det er ganske almindelige bølgelinie frimærker i værdien 2 og 4 ører. Stemplet fås de meget billig. Men lige nedenunder er de samme to frimærker katalogiseret som 78A og 80A. Nu koster frimærkerne betydelig mere. Forskellen er vandmærkerne. De billige har vandmærke IV, mens der er vandmærke III i de dyre mærker. Dette er et af de danske tilfælde, hvor det er vigtigt at kende vandmærket.

Selv om det er sjovt at se efter vandmærker, så er der altså kun ved ganske få frimærker, hvor det er meget nødvendigt. Husk at efter 1933 har der ikke været vandmærker i danske frimærker.

Mange andre lande har også brugt vandmærker i deres frimærker som sikkerhed mod forfalskninger.

Specielle vandmærker

Mange lande har forsøgt sig med forskellige vandmærker, nogen mere opfindsomme end andre.

Ovenstående vandmærke findes i Luxembourgske tjenestemærker fra 1928, og forestiller små propelfly.